

GEÇİCİ KORUMA YÖNETMELİĞİ VE GETİRDİĞİ YENİLİKLER

11 Nisan 2014 tarihi itibarıyla tüm hükümleriyle birlikte yürürlüğe giren 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanununun 91 inci maddesi, geçici korumayı düzenlemektedir. Buna göre, ülkesinden ayrılmaya zorlanmış, ayrıldığı ülkeye geri dönemeyen acil ve geçici koruma bulmak amacıyla kitlesel olarak sınırlarımıza gelen veya sınırlarımızı geçen yabancılara sağlanabilecek geçici korumayla ilgili tüm iş ve işlemlere ilişkin usul ve esasların Bakanlar Kurulu tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenmesi hükme bağlanmıştır.

Bu kapsamda hazırlanan 22/10/2014 tarihli ve 29153 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Geçici Koruma Yönetmeliğiyle, 28/04/2011 tarihinden itibaren Suriye Arap Cumhuriyetinde meydana gelen olaylar sebebiyle geçici koruma amacıyla Suriye Arap Cumhuriyetinden kitlesel veya bireysel olarak sınırlarımıza gelen veya sınırlarımızı geçen Suriye Arap Cumhuriyeti vatandaşları ile vatansızlar ve mülteciler uluslararası koruma başvurusunda bulunmuş olsalar dahi geçici koruma altına alınmıştır.

Geçici Koruma Yönetmeliğinin başlıca getirdiği yenilikler;

1) Geçici korunanlar 6458 sayılı YUKK'un öngörmüş olduğu uluslararası koruma statülerinden herhangi birini doğrudan elde etmiş sayılmamaktadır.¹

2) Milli güvenlik, kamu düzeni veya kamu güvenliği açısından tehlike oluşturduğu değerlendirilenler ile ciddi bir suçtan mahkûm olarak topluma karşı tehlike oluşturabileceği değerlendirilenler geçici koruma kapsamına alınmamaktadır.²

3) Geçici koruma kararı Bakanlar Kurulu tarafından alınmakta ve sonlandırılmaktadır. Bu kararın içeriği yine Bakanlar Kurulu tarafından düzenlenmektedir.³

4) Uygulanmakta olan geçici korumanın sonlandırılması ile ilgili olarak; Bakanlar Kurulu milli güvenliği, kamu düzenini, kamu güvenliğini veya kamu sağlığını tehdit edebilecek şartların oluşması durumunda, geçici koruma tedbirlerinin sınırlandırılmasına ya da süreli veya süresiz durdurulmasına karar verebilecektir.

5) Geçici korumanın uygulandığı süre içerisinde, geçici korunan yabancının bireysel uluslararası koruma başvurusu, geçici koruma tedbirlerinin etkin şekilde uygulanabilmesi amacıyla işleme konulmamaktadır.⁴

6) Bu yönetmelik kapsamındaki yabancılara "Geçici Koruma Kimlik Belgesi" düzenlenmektedir. Bu kimlik belgesi;

- a. Söz konusu yabancıya Türkiye'de yasal olarak kalış hakkı sağlamaktadır.
- b. Herhangi bir harca ve ücrete tabi değildir.
- c. 6458 sayılı Kanunda düzenlenen ikamet izni veya ikamet izni yerine geçen belgelere eşdeğer değildir.
- d. Türk vatandaşlığına başvuru ya da geçiş hakkı sağlamaz.
- e. Söz konusu yabancıya ait yabancı kimlik numarasını içermektedir.

7) Bu yönetmelik kapsamındaki yabancılara 25/4/2006 tarihli ve 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu kapsamında tahsis edilecek yabancı kimlik numarası ile söz konusu yabancılar sosyal ve hukuki işlemlerini yürütebilmektedir.

8) Bu yönetmelik kapsamındaki yabancılara başta sağlık hizmetleri olmak üzere eğitim, iş piyasasına erişim, sosyal yardım ve hizmetler ile tercümanlık ve benzeri hizmetlerin sağlanabilmesi detaylı olarak düzenlenmiştir.⁵

9) Bu yönetmelik kapsamında yapılacak düzenlemelerde çocuklarla ilgili tüm işlemlerde çocuğun yüksek yararı gözetilmekte ve refakatsiz çocuklar başta olmak üzere

¹22/10/2014 tarihli Geçici Koruma Yönetmeliği 7 nci madde.

²22/10/2014 tarihli Geçici Koruma Yönetmeliği 7 nci madde

³22/10/2014 tarihli Geçici Koruma Yönetmeliği 9 - 11 inci maddeleri.

⁴22/10/2014 tarihli Geçici Koruma Yönetmeliği 16 ncı madde.

⁵22/10/2014 tarihli Geçici Koruma Yönetmeliği 6 ncı bölüm.

özel ihtiyaç sahipleri hakkında yapılacak iş ve işlemlerde bu kişilere öncelik tanınarak, başta sağlık hizmetleri, psiko-sosyal destek, rehabilitasyon olmak üzere, her türlü yardım ve destek imkanlar ölçüsünde öncelikli ve bedelsiz olarak sağlanmaktadır.⁶

10) Bu yönetmelik kapsamındaki yabancılardan insan ticareti mağduru olabileceği değerlendirilenler hakkında ilgili mevzuat kapsamında gerekli tedbirler derhal alınmaktadır.

11) Bu yönetmelik kapsamındaki yabancılara adres bildirim yükümlülüğü getirilmiştir. Ayrıca ikamet ettikleri illerde bulunmaları şartı ile temel hizmetlere ve diğer sosyal yardımlara erişim hakkı sağlanmaktadır.

12) Geçici koruma kimlik belgesine sahip olan yabancılar, Bakanlar Kurulunca belirlenecek sektörlerde, iş kollarında ve coğrafi alanlarda çalışma izni almak için Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına başvurabileceklerdir.⁷

13) Kendilerine yabancı kimlik numarası tahsis edilen bu yönetmelik kapsamındaki yabancılara Yabancı Tanıtma Belgesi/Geçici Koruma Kimlik Belgesi ile elektronik haberleşme hizmeti dâhil diğer hizmetler için abonelik sözleşmesi yapabilme imkânı tanınmıştır.⁸

14) Bu yönetmelik kapsamındaki yabancıların kişisel verileri, Genel Müdürlüğümüz tarafından belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde, Genel Müdürlük ve valiliklerce ilgili mevzuata ve taraf olunan uluslararası anlaşmalara uygun olarak alınmakta, korunmakta ve kullanılmaktadır.⁹ Ayrıca hizmet sunan ilgili kamu ve kuruluşlarla da yapılan protokoller çerçevesinde paylaşılmaktadır.

⁶22/10/2014 tarihli Geçici Koruma Yönetmeliği 48 inci madde.

⁷22/10/2014 tarihli Geçici Koruma Yönetmeliği 29 uncu madde.

⁸22/10/2014 tarihli Geçici Koruma Yönetmeliği 26 ncı madde.

⁹22/10/2014 tarihli Geçici Koruma Yönetmeliği 50 nci madde.